

Innspill Temaplan Landbruk

Midtre Gauldal kommune

Først vil vi kommentere at høringsperioden er lagt til den mest travle tida på året for næringa, og med høringsfrist midt i ferietida. Det mener vi er uheldig, og kan nok føre til at mange ikke har/tar seg tid til å engasjere seg i høringa.

Vi har noen spørsmål til / lurer på om det er noen feil i faktagrunnlaget i planen:

- gjennomsnittkvote mjølk: det står 119.171 liter, det mener vi er vesentlig høyere, ca 190.000 liter?
- det skrives at mange produsenter under 100.000 liter kvote og mellom 100 000 og 200 000 har sluttet, men noen av disse har kjøpt/leid kvote og er kommet i høyere kvotemengde i statistikken. Vi ser at i intervallene over 200.000 liter kvote, alle har økt i antall i perioden 2014-2024.
- kan det stemme at vi har 31 setrer i drift i kommunen? Regner med at fellesetrer regnes som en seter her iom at det står setre.

Mål og tiltak:

Delmål 1 Areal og landbrukseiendommer:

- Vi trenger eiere av landbrukseiendommer som bor i kommunen og som er med og bidrar i næringa og lokalsamfunnet.
- Det er et økende problem at småbruk/bruk ender opp som fritidsbolig/eiendom, og at eier har andre interesser enn landbruk, i f.eks. gjerdehold, drift av jord og skog
- Ved søknad om omgjøring til fritidsbolig: Kan det stilles kriterie om salg av jord og skog til nærliggende eiendommer?
- Fradelingssaker (boligeiendommer) må sees i et langsiktig perspektiv, for å unngå oppdeling av landbrukseiendommen gjennom generasjoner. Det kan også medføre konflikter ifm aktiv landbruksdrift, f.eks. gjødsling (lukt), slått/annet arbeid utenom vanlig arbeidstid.
- Jord i hevd: Nytt tiltak: En oversikt over ledige beiteområder og dyrkajord
- Stimulere til bosetting utenfor jordbruksområdene: Nytt tiltak: Legge til rette for små boligfelt i de gamle skolekretsene.

Delmål 2 Jordbruk

- Agronomi: Ved støtte til NLR, må det stilles krav om å få noe tilbake, f.eks. en fagdag/kveld årlig der NLR stiller gratis. Ser at NLR nå har flere markvandringar med fokus på beite i kommuner rundt oss, men ikke i vår kommune.
- Rekruttering: Avløser-kurs, jevnlig, ansvar Landbrukstjenester
- Styrke beredskapen for bonde og dyr: Nytt tiltak: Tilgjengelig sykeavløser i kommunen
- Nytt fokusområde: Utvikling:
 - Prosjekt fra bås til løsdrift: Følge opp prosjektet fram mot kravet i 2034
 - Kommunen må bli en del av Fjellandbruket. Kommunen vår har mye areal i høyereliggende områder, og mye jord er dyrka innover seterdalene. Vi tror at det vil være en stor fordel å være en Fjellandbruks-kommune framover, her vil det bli midler å søke på, samt at kunnskapen er «midt-i-blinken» for landbruket i vår kommune.

Delmål 6 Landbruksnæring

- Energi: Nytt tiltak: Vannkraftverk. Dette har igjen blitt aktuelt pga mangel på strøm og høyere strømpriser. Ta fram kommunens egen utredning «Miljøtilpasset el-kraftproduksjon ved små vannkraftverk i distrikts-Norge» fra ca 2002. Det er vurdert 62 potensielle verk i kommunen. Inngå samarbeid med Midt Energi?!

Noen tiltak bør endres fra fortløpende til (minst) årlig, som bo- og driveplikt, bondens nettverk + flere?

Til slutt vil vi si at det er viktig å videreføre fagmøter ala «Avlingsløftet». Dette er med på å engasjere næringa, gi ny informasjon og inspirasjon og skape treffpunkt og samhold bredt i næringa.

Mvh

Anne og Ola Joar Sundli

Soknedal 22.7.2026.